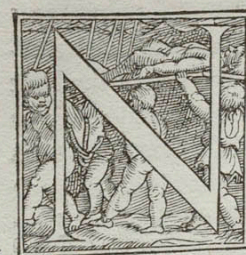

G Corpus secundae uerebrae dentem producent.

H Dens, acutus uel secundae ceruicis uerebrae processus.

I Teres ligamentum, a dente in occipitij os inferum.

K Transuersum ligamentum, dentem in sinu continens, qui dentis gratia in prima uerebra caelatur.

Ligamentum
primam uer-
bram capiti co-
mittens.

Secundam uer-
bram capiti.

Ligamentum
transuersum
denti obducat.

Primam uer-
bram secun-
dae colligans.

Ligamentum
transuersum
denti obducat.

VLLA non admiratione dignam capitis cum prima uerebra articula-
tionem, & secundae cum prima, secundaeque rursus cum capite coniunctio-
nem esse, superioris Libri decimum quintum Caput explicauit. Praesens au-
tem sermo, ligamenta his articulis praefecta obiter perstringet, haec namque
spectatori Naturae industriam, quam tunc etiam perfuntorie enarrentur,
abundè commonstrant. Quando itaque primam ceruicis uerebrae
capiti copulari necessum fuit, merito uniuersum articulum ambiens liga-
mentum (quod & ceteris articulis comune censetur) sorte robustumque Natura procreauit, ra-
rum tamen nihil, aut peculiare, praeter robur crassitatemque, id ligamentum adipiscitur. Ceterum
quod secundam ceruicis uerebrae capitis ossi committit, teres & ualidissimum est, & cartilagi-
nis naturae participat, hoc ex uertice dentis enatum, occipitis ossi inferitur, quae anteriorem
foraminis regionem, quo dorsalis medulla delabitur, constituit. Id ligamentum firmissimè secun-
dam uerebrae occipitis ossi colligans, una cum dente ueluti axem efformat, secundum quam
caput, primae uerebrae interuentu in gyrum agitur. Verum ne dens ille internam primae uer-
ebrae sedem occupans, & dorsali medullae ibidem praecatus, quandoque ex suo sinu in uer-
tebrarum capitibus motibus deuict, luxetur uel, atque tunc dorsalem medullam comprimatur, aut fran-
gat, aliud ligamentum rerum Opifex procreauit, quod ex uno latere interioris regionis primae
uerebrae prodians, alteri lateri inferitur, posteriori dentis sedi transuersim obductum. Praesens
ligamentum, quia egregie robustum, neruosumque existit, cartilaginosisque naturae compos, ac de-
mum inter dentem dorsalemque medullam locatum est, aptissime dentem in sibi priuati excul-
pta concavitate, ne uacillet, luxetur uel, continet, dorsali medullae firmissimè & tutum propu-
gnaculum efficitur, & interim quo minus prima uerebra simul cum capite super secundam cir-
cumuertatur, haud quaquam prohibet. Atque id ligamentum est, quod superiori Libro manife-
stissime demonstrare dicebam, caput super secundam uerebrae, ad anteriora posteriora uel neu-
quam moueri posse. Reliquum est aliud ligamentum, primam uerebrae secundae colligans,
membraneum quidem, & eiusdem cum ambiens ceteros articulos ligamenti naturae &
usus. Constat enim non solum primam uerebrae capitis ossi debuisse articulari, sed etiam pri-
mam secundae. Si enim una haec uerebrae capitis ossi adhaerent, prohiberent sane motus
mutuos. ea namque quae quiescit, uelleret, & detineret agentem, nunc autem uicissim utraque potest
suo motu agi, alia interim sua sede firmata. Ut autem haec ligamenta examissimè administres,
conduxerit musculos ceruicem mouentes, suo loco describendos, prius esse dissectos, ac tunc
demum acuto cultello membraneum ligamentum, primam uerebrae capiti colligans, opportu-
nè diuidetur, & capite ad anteriora inflexo, dorsalem medullam quoque per transuersum abseca-
bis, ut teres ligamentum dentem capiti colligans, in conspectum ueniat. Quod ubi intuitus fue-
ris, transuerso quoque ictu id diuides, atque ligamentum illud transuersim denti obuolutum, dentemque
in sua cauitate continens, diligenter obseruabis, & mota omni ex parte prima uerebra, qui motus
supra secundam & primam complentur, discies. Postremo membraneum ligamentum, primam uer-
ebrae secundae copulans, in circuitu quoque acuto cultello aggredieris, & auulsa prima uerebra,
denuo dentis sinum, & ligamentum dentem complectens, & quod ex ipsius uertice procedit,
considerabis. Cetera autem ligamenta reliquas uerabras colligantia, in id Caput commodè
reiciantur, quod dorsum mouentium musculorum administrationem subsequetur.

DE MUSCULIS ABDOMINIS. CA. XXXI.

VEREOR, ne & hic pariter morosior quispiam disciplinae ordinem forte
culpaturus sit, quod ante abdominis musculos, aut manus, aut thoracis,
aut dorsi motores non fuerim aggressus. Nihil enim prohibet, cubitum
mouentes musculos modò pertractare. Sed quum hos, uicinitatis ratione
dorsum agentes musculos praecedat, & ante dorsi musculos, quod ad sectio-
nis seriem attinet, thoracem mouentes, & ante hos thoracis musculos, eos
quos abdominis uocamus, dissecari operae pretium sit, proximum est, hos
abdominis persequi. Quamquam (ut & antea admonui) integrum cuius fuerit, paginas aliquot
inuertere,

inuertere, & Caput, quod ordine prius esse arbitrabitur, reliquis lectione praepone-
re. Musculi itaque, quos abdominis, Anatomes professores nuncupant, ab omnibus octo (utrinque
nimirum quatuor) constituuntur, quatuor quidem obliqui, duo recti, & totidem transuer-
si. Obliqui in utroque latere bini sunt, qui inuicem incumbunt, & contrarias seque mutuo decus-
satim intersecantes fibras exiguunt. Superioris enim fibrae, deorsum uersus priora oblique pro-
cedunt, quem huius fibrarum ductus gratia descendentes uulgo dicimus. Inferioris uero
fibrae, sursum oblique ad anteriora tendunt, qui ob id oblique ascendentes nuncupantur. Recto-
rum ab utroque latere unicus est, qui quum fibras secundum corporis longitudinem exten-
sas obtineat, rectus nuncupatur. Transuersus similiter utrinque unus habetur, cui id nomen,
quod eius fibrae secundum corporis latitudinem, aut à dextris ad sinistra nullo obliquo ductu
ferantur, inditum est. Oblique descendentes ceteris abdominis musculis supersterunt, & ex
sumit propter muscolum, quem ex scapulae basi pronatum, octo elatioribus thoracis costis infe-
ri, thoracemque mouere dicimus, neque hoc amplum principium instar rectae sit lineae, uerum
instar manus. Ille enim thoracis musculus, costis quasi digitos singulis porrigendo inferitur, ex
quorum interuallis promittentiores oblique descendentes musculi partes, digitorum ritu ena-
scuntur non secus, quam si sinistrae manus interuallis, dextrae manus digitos infereres, & mu-
sculum thoracis motibus famulantem, sinistrae manui conferres, dextrae uero oblique descen-
dentes assimilares. Deinde post nonam costam, à tribus etiam inferioribus costis iste muscu-
lus enascitur, illam semper originem imitatus, quam ad magni thoracis musculi interualla adi-
piscitur, non quidem amplius cum illo thoracis musculo ingressu mutuo commissus, uerum
cum alio quodam, qui ab inferiorum thoracis uerbrarum, & unius alteriusque lumborum
spinis enatus, decimae & undecimae thoracis costae potissimum inferi, in thoracis musculorum
enarratione dicetur. Is enim manus quoque ritu costis, priusquam in cartilagine cessare incipit,
implantatur, atque oblique descendentes musculi principium, manus quoque modo ex eius mu-
sculi interuallis, ab ipsis costis alternatim procedit, atque hoc obliqui musculi principium, undique
carnosum quidem est, sed tenue. Verum musculus sensim carnosior crassiorque euadens, deor-
sum in priora fertur, ilia (quae quasi inania inter ilium os & infimam costam, *καρνεώδης*, & *καρνώδης*
Graeci uocant) carnosam ipsius parte amplectens, quousque ad ilium os perreperit, cuius sum-
mitati secundum totum ipsius appendicis ductum, carneus inferitur. Est autem appendix illa,
toti ossi ilium parti obducta, quam ipsius spinam proprie uocari relatum est. Quum uero car-
nosa ipsius pars, ex ilium regionibus, ad anteriora mediaque, secundum abdominis longitudinem
properat, in neruosam exilitatem membranae quam simillimam degenerat, quae sexta & septi-
mae costarum cartilaginibus, & pectoris ossis mucroni, & rectis musculis expanditur, firmissi-
meque superioris ossis coxendicis, & pubis regioni implantatur, tota illa nimirum sede, quae ab ili-
um ossis appendice, seu spinae antica parte, ad pubis usque ossium cartilaginem protenditur,
non quod illo ductu ab ilium osse, ad pubis ossium usque commissuram ossi inferatur, sed dum
taxat, ubi os ex carne reperit. Quae enim duo femur flectentes musculi, super coxendicis & pu-
bis os deorsum prorepunt, obliquus hic musculus ossi non implantatur, sunt uero illi musculi,
femur mouentium sextus & septimus. Secundum autem corporis longitudinem, in abdomi-
nis medio dexter musculus, cum membrana tenuitate sinistra ita sanè coit, ut simul utrique de-
scendentes ueluti tunicam quandam, uniuerso abdomini obductam efforment. Obliquus
huic substratus, ex superiori ossis ilium regione, quam ipsius spinam circumscribere diximus,
enascitur, ac simul tenuem membranamque originem, à lumborum uerbrarum & ossis sacri
spinis assumit, quae in musculi progressu, carnosae fibris tandem adaugetur, enutritur uel. Mu-
sculus iste sursum tendens, ilia carnosae sui parte integrit, & quatuor inferiorum costarum, quas
spurias uocant, finibus carnosus & hic quoque inferitur. Vbi autem abdominis priora & me-
dium conscendit, in neruosam definit exilitatem, quae inter rectum muscolum, qui ipsi subijci-
tur, & dictum obliqui descendentes membraneum tendinem, media intercedit, pubisque ossi, &
mucronatae pectoris ossis cartilagini inferitur, per reliquam uero abdominis longitudinem,
cum alterius lateris oblique ascendentes musculi tendine sic unitur, ut ex utriusque lateris muscu-
lo, simul toti quoque abdomini tegumentum quodammodo efficiatur. Membranei horum
musculorum tendines, eundem cum reliqua musculorum parte fibrarum ductum exigunt. De-
scendentium enim fibrae omnes, deorsum oblique ad anteriora propagantur, ascendentium
uero, sursum in priora perreptant, atque duorum musculorum mutuo incumbentium fibrae
decussatim, seu instar x literae se inuicem intersecant. Ceterum ea sede, qua ascendentes descen-
dentesque tendines, super abdominis medium inuicem insternuntur, utriusque firmissimè simul tanta
a 3 ampli-

Octo abdomi-
nis musculorum
breuis enume-
ratio.

Oblique des-
cendens.

Oblique ascen-
dens.